

M. T. B. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. ^{Ref.}
Ser. 1058

Title: *Katha kalyana*
Vichitra

1058

1058

Examples

:	Kabira Pratyaya	: Title
:	:	: Author
:	:	: Editor
:	:	: Year, Vols.
:	:	: Publisher
1058	:	: Remarks

श्रीगणेशायनमः क्वाप्रसयस्यलाघवात्प्रागभावप्रतिपक्षः कर्तृरिति निरुद्धत्वात् प्रागभावश्च कालीनसंबन्धेन आधेयतासंबन्धेन वा
 प्रकृत्यर्थस्य विशेषतया प्रतियोगितासंबन्धेन उत्तरक्रियाश्रवविशेषणतया अन्येति कर्तृरिति उत्तरक्रियायां कर्तृतासंबन्धेन विश
 षणतया अन्येति प्रकृत्यर्थश्चपक्षेसादाविवतदेकदेशे कर्तृत्वे विशेषणतया अन्येति इत्थं च भुङ्क्ताव्रजतिचैत्रदसादौ भोजन
 कर्तृ कर्तृकं यद्भोजनकालीनप्रागभावप्रतियोगि भोजनवृत्तिप्रागभावप्रतियोगिवागमनं तदनुकूलकृतिमाश्रयैत्रदस्यन्वयः भो
 जनानंतरं क्षणमूर्तोदिना व्यवधानइव वर्षादिना व्यवधानेपि भुङ्क्ताव्रजति इति प्रयोगस्य दृष्टान्तं कृतिमत्त्वाच्च कर्तृत्वं क्वचिच्च
 आश्रयत्वं व्यापारवत्त्वं एवं कर्तृत्वमपि तन्निष्ठकृतिजन्यत्वं क्वचिच्च तदाश्रितत्वं तन्निष्ठव्यापारजन्यत्वं च तेन कृतितास्तिलागठति
 काष्ठं उद्दनं पक्वजमेमानं पचतीत्यादौ नान्वयानुपपत्तिः । स्थित्वाश्रयाश्रितं यत्स्थितिकाळीनप्रागभावप्रतियोगिगमनं तदा
 श्रयोबोधः उद्दनकर्मकपाकानुकूलकृतिव्यापारजन्यं यदा दनकर्मपाककालीनप्रागभावप्रतियोगि जेमनकर्मकंपचनं तदनु
 कूलव्यापारवत्त्वाच्च इत्यन्वयसंभवात् नचैवं स्वीयभोजनपूर्ववृत्ति पुरुषोत्तरीयभोजनोत्तरवृत्तिगमने भुङ्क्ताव्रजतीति प्रयोगो
 पत्तिरिति वाच्यं क्वाप्रसयार्थयोः कर्तृत्वप्रागभावयोर्विशेषणतया प्रकृत्यर्थतावच्छेदकरूपेण एकक्रियायत्न्यन्वयितव्यस्य व्युत्प
 न्निसिद्धत्वादतएव कर्तृत्वप्रागभावयोरुभयोः पृथक्शक्यत्वं भोजनसमानसमानकालीनगमनेपि केवलसमानकर्तृत्व
 तांशमादाय भुङ्क्ताव्रजतीति प्रयोगापत्तिरेव केवलतत्कालीनप्रागभावप्रतियोगिरूपेण नरवृत्तितोशमादाय उभयैककर्तृत्वं
 भोजनोत्तरवृत्तिवृत्तेपि तथा प्रयोगापत्तिश्चेति निरस्तं प्रकृत्यर्थतावच्छेदकरूपेण एकक्रियायत्न्यन्विततदुभयविषयकबो
 धएव च तत्समाभिव्यादृतक्वाप्रसयस्य निरुद्धत्वात् नच तदुभयविषयकएव बोधे क्वाप्रसयस्य निरुद्धत्वं मुख्यव्यापारसः
 स्वपीत तत्रान्वयानुपपत्तिः उच्छृणुविभागरूपस्य मुख्यव्यादानस्य स्वीयस्वापान्तरकालीनप्रागभावप्रतियोगित्वस्य
 बाधादिति वाच्यं मुख्यव्यादानानंतरमपि यत्किंचित्स्वापव्यक्तेरुत्सादादेव तत्रावयसंभवात् नच तथापि कथं अवज्ञा
 नासिमांयस्मादतस्त नभविष्यति मत्प्रसूतिमनाराध्यप्रजेति तांशशायसा इत्यादौ भिन्नकर्तृत्वे क्वाप्रसयदर्शनात् त
 दुभयविषयकबोधे क्वाप्रसयस्य निरुद्धत्वं यस्मात्तमां अवज्ञानास्ति तस्मात्ते मत्प्रसूतिं अनाराध्यप्रजानभविष्यति इति
 सुरभिस्त्वेशशायेति तदर्थोदिति वाच्यं अनाराधिते सत्रहे विणिचूत्रसयेन समानकर्तृकत्वसंभवात् नच तथापि यत्र अंगुलिसंयु
 तेषु अंगुलिसंयोगनाशानंतरं घटसंयोगस्तत्रापि घटेन संयुज्यते रंगुल्यासंयुज्यते इति प्रयोगापत्तिः घटपटसंयोगस्य घटप
 टस्य कर्तृकत्वं अंगुलिसंयोगसमानकर्तृकस्यापि तत्रसत्तादिति वाच्यं तत्रयुतधातुस्य तृतीय्यतार्थप्रतियोगिकत्वं विशिष्टसं
 योगबोधकतया एकघटव्यक्तिवृत्तिकोत्तंसंयोगाधारकत्वतियमादेवान्कृते तादृशव्यवहाराभावादित्यं च अंगुलिप्रतियोगि

क्राप्र.

कृतसदोद्विजसंयोगतत्त्वतियोगिकतराश्रयः पटः एतेनयत्रैकमोदनंपत्तक। भुज्यतइतिप्रयोगनियमादित्यपिपरास्तं कर्मप्रत्ययस्तु
लेधातुद्वयस्यतद्व्यक्तिकर्मकत्वादिविशिष्टस्वार्थतावच्छेदकरूपेण लक्षणाया एकव्यक्तिकर्मकक्रियापक्षबाधकत्वनियमादेवउक्तं
लेतादृशव्यवहाराभावात् इत्थंच तदोदनव्यक्तिकर्मकपाककर्तृकं यन्नदोदनव्यक्तिकर्मकपाककर्तृप्रमाणभावप्रतियोगिकतदोदन
व्यक्तिकर्मकभोजनतत्कर्मतावच्छेदनमित्यन्वयः ननुतथापिप्रागभावा नभ्युपगमेनकाप्रत्ययस्मकुत्रशक्तिः नचतराध्वंसेएवश
क्तिः तस्यचत्वाधिकरणक्षणेन्यक्तिकस्यैतत्प्रत्ययसमानकालोत्पन्नत्वेसंबंधेनसमभिव्याहृतक्रियायामन्वयः प्रकृत्यर्थश्च
तत्रप्रतियोगितासंबंधेनप्रकारश्चैत्रोभुक्ताव्रजतीत्यादौ भोजनसमानकर्तृकं यद्भोजनध्वंससमानकालोत्पन्नगमनं तदनुकू
लकृतिमांश्चैत्रइत्यादौअन्वयइतिवाच्यं स्थित्वापश्यतिस्थित्वाभुक्तेइत्यादौ तथान्वयसंभवात् दर्शनभोजननाशानंतरमापिस्थि
तेःसंभवात्इतिचेतहि न्काप्रत्ययस्यपूर्वकालेएवशक्तिः सामान्यतः कालोत्पन्नवशक्यतावच्छेदकं नतुपूर्वकालत्वं तस्यआनेत
र्यसंबंधेनसमभिक्रियायामन्वयः आनेतयैव स्वध्वंसाधिकरणक्षणेन्यक्तिकसंप्रत्ययार्थः कालोधिकरणतासंबंधेनविशेषणत
याअन्वेति एवंभुक्ताव्रजतीतिभोजनसमानकर्तृकं यद्भोजनाधिकरणकालानंतरगमनं तदनुकूलकृतिमांश्चैत्रइत्यन्वयः अत
एवसमानकर्तृकयोः पूर्वकाले इत्याद्यनुशासनमपिसाधुसंगच्छते वस्तुतस्तु क्राप्रत्ययस्यकृतावेवशक्तिः प्राक्प्रागभावादि
कमेपक्ष्यजातिहेनकृतिस्यलघुत्वात् स्वाश्रयकर्तृकत्वात्मकपरंपरासंबंधेनसमभिव्याहृतक्रियायोतदन्वयः प्रागभावेपूर्वका
लेवाविरुद्धलक्षणा भुक्ताव्रजतीत्यत्रभोजनानुकूलवृत्ताश्रयकर्तृकं यद्भोजनकालीनप्रागभावप्रतियोगिभोजनाधिकरणानुकूलानंतरगम
नंतदकूलकृतिमांश्चैत्रइत्यन्वयः स्थित्वायोगच्छतीत्यादौ वाश्रयादौलक्षणा तस्यचाश्रयादिसंबंधेनसमभिव्याहृतक्रियायामन्वयइत्यु
क्तमेव यत्तु क्राप्रत्ययश्चैत्रेराश्रयतया कर्तृयैवान्वयः तथाचभोजनानुकूलकृतिमांश्चैत्रः भोजनकालीनप्रागभावप्रतियोगिगमना
नुकूलकृतिमांश्चैत्रइत्यन्वयः तावतापिसमानकर्तृकत्वलाभादितितन्न भुक्ताव्रजतीत्यादौसमानकर्तृकत्वालाभापनेः केचित्तु पु
न्र्काव्रजतीत्यादौ व्रजनप्रागभाव कालीनव्रजनेन्यक्तिकालीनध्वंसप्रतियोगिकालनिष्ठवायद्भोजने तत्समानकर्तृकव्रजनानुकूलकृ
तिमानितिभोजनविशेषकेन्यवबोधः शक्तिलक्षणेपूर्वदेव नचएवस्वार्थविशेषितापरपदान्वितस्वार्थोतरबाधकत्वमव्युस
भमितिवाच्यं तादृशव्युत्पन्नोभावाभावात् अन्यथास्वर्गकामोयजेतेत्यादौ इष्टसाधनीभूतयागानुकूलकृतिमांश्चैत्राकामप्रतिप्रय
मोतार्थविशेषकान्वयबोधोपपत्तेः घटोभविष्यतिघटोभविष्यतीत्यादौ नाशाश्रयेघटे अनागतोत्पत्तिक नाशप्रतियोगितदन्वयानुपपत्त
श्च तत्रप्रत्ययार्थकरनागतसाश्रयतया रनागतोत्पत्तिक नाशप्रतियोगितयाश्रयार्थमंतरानुसृष्टेवान्वयादिसादुः तदसत् सर्वथा
कालेइष्टसाधनताव्यतिरिक्तप्रत्ययार्थस्यप्रकृत्यर्थविशेष्यतयेवान्वयइतिभुसतिभंगापत्तेः नचक्राप्रत्ययातिरिक्तंस्थलेएवतथा
भुसतिरितिवाच्यं असंकोचोनेवोपपत्तेः संकोचस्यान्यथात्वादितिसंक्षेपः इतिक्वाप्रत्ययविचारः समाप्तः श्रीरक्तु